

ขั้นตอนการคำนวณต้นทุนด้านโลจิสติกส์แบบ ABC

โดยคุณครูละออ โปธิภิรมย์
แผนกวิชาการจัดการโลจิสติกส์

เมื่อกล่าวถึงคำว่าต้นทุน สามารถเป็นตัวชี้วัดได้หลายอย่าง เช่น รู้กำไร รู้ขาดทุน รู้ผลการดำเนินงานว่ามีประสิทธิภาพแค่ไหน ซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยทีเดียว โดยเฉพาะในการพัฒนาด้านโลจิสติกส์ ดังนั้นถ้าต้องการพัฒนาให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง จึงต้องมาทำความเข้าใจกับต้นทุน ซึ่งผู้เขียนจะเน้นที่การคำนวณต้นทุนด้านโลจิสติกส์แบบ ABC แต่ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจถึงระบบต้นทุน 2 ระบบ คือ ระบบต้นทุนดั้งเดิม และระบบต้นทุนฐานกิจกรรมหรือที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า ต้นทุน ABC ซึ่งความแตกต่างของแต่ละระบบมีดังนี้

ระบบต้นทุนดั้งเดิม (Traditional Costing Systems)	ระบบต้นทุนฐานกิจกรรม (Activity-Based Costing System)
<ul style="list-style-type: none">จะใช้วิธีปันส่วนค่าใช้จ่ายโรงงานไปให้กับสินค้าหรือบริการแต่ละตัว โดยใช้อัตราส่วนของชั่วโมงแรงงาน ชั่วโมงเครื่องจักร หรืออัตราส่วนใดก็ได้ที่ฝ่ายจัดการเห็นว่าเหมาะสมเป็นฐานในการปันส่วน	<ul style="list-style-type: none">ระบบต้นทุนกิจกรรมและระบบต้นทุนแบบเดิมต่างก็มีขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลต้นทุนเหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันตรงที่ระบบต้นทุนฐานกิจกรรมจะพิจารณาจัดแบ่งต้นทุนตามค่าใช้จ่ายการผลิต หรือการบริการมากกว่า ทำให้สามารถแยกค่าใช้จ่ายในการผลิต หรือการบริการออกเป็นกลุ่มต้นทุนต่างๆ ตามลักษณะของกิจกรรมที่ทำ
	<ul style="list-style-type: none">การบัญชีต้นทุนกิจกรรม เป็นระบบการบริหารต้นทุนที่เน้น และมุ่งความสนใจไปที่กิจกรรมต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์หรือการบริการ
	<ul style="list-style-type: none">โดยค่าใช้จ่ายต่างๆ จะถูกจำแนกเข้าเป็นต้นทุนของกิจกรรมแต่ละกิจกรรมก่อน แล้วจึงรวบรวมต้นทุนของกิจกรรมเหล่านั้นเข้าเป็นต้นทุนของผลิตภัณฑ์หรือการบริการต่อไป

เมื่อได้ทำความเข้าใจของต้นทุนทั้ง 2 ระบบแล้ว ต่อไปมาดูขั้นตอนการดำเนินงาน ซึ่งมีดังนี้

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

1. กำหนดโครงสร้างการดำเนินงาน
(Work Breakdown Structure: WBS)
2. จัดทำแผนผังต้นทุน และคำนวณต้นทุนต่อหน่วยผลิตภัณฑ์ต้นทุน
(Cost Mapping and Cost Driver Rate)
3. ทำการปันต้นทุนจากหน่วยงานต่างๆ ลงสู่ฝ่ายผลิต
(Cost Allocation)
4. คำนวณต้นทุนการผลิต หรือการบริการ
(Production Contribution)

ในส่วนขั้นตอนของการจัดทำแผนผังต้นทุน มีดังนี้

ขั้นตอนการจัดทำแผนผังต้นทุน(Cost Mapping)

1. วิเคราะห์ และกำหนดกิจกรรม (Identify the Activity)
2. จำแนกค่าใช้จ่ายต่างๆ ตามทรัพยากรที่ใช้ (Convert Expense to Resources)
3. ทำการปันทรัพยากรลงสู่แต่ละกิจกรรม (Assigning Resources to Activity)
4. คำนวณหาต้นทุนรวมของแต่ละกิจกรรม (Cost Object)
5. กำหนดตัวผลักดันต้นทุนของแต่ละกิจกรรม (Determine the Cost Driver)
6. บันทึกงานที่ได้ของแต่ละกิจกรรม (Record the Performance)
7. คำนวณหาต้นทุนต่อหน่วยของตัวผลักดันต้นทุน (Calculate the Cost Driver Rate)
8. ทำการปันส่วนต้นทุนที่ได้รับมาจากฝ่ายบริหาร (Allocate the Cost from Manager)
9. ฝ่ายสนับสนุน

สรุปต้นทุนรวมทั้งหมดแต่ละกิจกรรม (Calculate Total Cost of Each Activity)

และคำนวณต้นทุนต่อหน่วยตัวผลักดันต้นทุนใหม่ (Calculate New Cost Driver Rate)

ฝ่ายผลิต

ปันส่วนต้นทุนการให้บริการที่ได้รับจากฝ่ายสนับสนุน (Allocate the Cost Charged from Support Unit)

10. ฝ่ายสนับสนุน

สรุปต้นทุนการให้บริการแก่แผนกต่างๆ(Determine the Cost Charged for Each Dept.)

ฝ่ายผลิต

สรุปต้นทุนรวมทั้งหมดแต่ละกิจกรรม (Calculate Total Cost of Each Activity)

และคำนวณต้นทุนต่อหน่วยตัวผลิตภัณฑ์ต้นทุนใหม่ (Calculate New Cost Driver Rate)

สรุป การคำนวณต้นทุนด้านโลจิสติกส์แบบ ABC สามารถนำไปกำหนดเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการทำงาน (Key Performance Indicator : KPI) ของแต่ละกิจกรรมได้ ทั้งยังไปปรับปรุงพัฒนาหน่วยงาน เช่น ลดกิจกรรมที่ไม่ทำให้เกิดมูลค่า เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์หรือบริการซึ่งเมื่อไปถึงมือลูกค้าแล้วมีคุณค่าแก่ลูกค้ามากที่สุด

อ้างอิงจาก หน่วยปฏิบัติการวิจัย การบริหารอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี